

Første afsnit (Det levende væsen) – Kapitel 6 (Perspektivprincippet) – Lektion 27

Begreberne: længde, bredde, højde, tid og DYBDE

13.

Fra det daglige liv ved vi, at man på tilfredsstillende måde kan gøre rede for en genstands rumlige størrelse, når man kender dens længde, dens bredde og dens højde. Disse tre data udtrykker nemlig respektive genstandens udstrækning i hver af rummets såkaldte tre dimensioner, hvilket igen vil sige, at de tilsammen giver oplysning om genstandens totale, rumlige udstrækning eller størrelse i tre dimensioner.

Nu husker vi jo fra gennemgangen af analyserne i lektion 5, at det såkaldte rum i virkeligheden udgør en art bevægelse, nemlig den anden universelle bevægelsesart. På den anden side ved vi dog også, at mennesket i hverdagen ikke er videre tilbøjeligt til at anlægge dette rene, kosmiske syn på rummet, hvorimod man langt mere er tilbøjelig til at betragte det som en slags beholder, i hvilken de fysiske genstande befinder sig og eventuelt bevæger sig. Og det er netop specielt som følge af denne sidstnævnte beholderopfattelse af rummet, at de tre rumdimensioner bliver aktuelle.

Ordet "dimension" betyder egentlig "retning"! – Naturligvis vil det i givet fald være muligt at anvise et praktisk taget uendeligt antal retninger i rummet opfattet som en beholder, og man kunne derfor med en vis ret hævde, at rummet indeholder et uendeligt antal dimensioner. Hvad der imidlertid er af den største praktiske betydning, er dette, at det kun lader sig gøre at anvise ialt tre retninger, der står vinkelret på hinanden. Og det er netop disse tre privilegerede retninger, man omtaler som rummets tre dimensioner, og som man benævner længde, bredde og højde.

Den praktiske betydning af at operere med de her omtalte tre rum-dimensioner – hvilke man forøvrigt kunne kalde for rum-beholderens 3 matematiske hovedattributter – viser sig bl.a. gennem de rationelle muligheder for kombination, som de indebærer. Således danner jo som bekendt længde plus bredde flade, ligesom længde plus bredde plus højde danner det rumlige legeme.

14.

Ved hjælp af de 3 rumdimensioner kan man altså udtrykke et legemes rumlige udstrækning. – Imidlertid knytter der sig til et legeme flere muligheder for måling, end dem vore tre rum-dimensioner giver plads for. Ønsker man nemlig f. eks. at gøre rede for legemets historie, medens det befinder sig i en tilstand af bevægelse, kan man ikke klare sig med de tre rumdimensioner alene, men må tage en fjerde dimension til hjælp.

Denne fjerde dimension er "tiden", der jo i Martinus kosmologi optræder som tilværelsens tredje universelle bevægelsesart (se eventuelt lektion 6). – Desværre tillader hensynet til pladsen ikke, at vi nærmere fordyber os i en redegørelse for forbindelsen mellem tiden fremstillet som en bevægelsesart og tiden fremstillet som en dimension. Men vi skal dog antyde, at behovet for at betragte tiden som en fast dimension i lighed med behovet for rumdimensioner er rodfæstet i menneskets tilbøjelighed til at anlægge rent fysiske betragtninger på universet og tilværelsen. Thi akkurat som man er tilbøjelig til at betragte rummet som en fysisk størrelse med fastlagte metriske (målelige) egenskaber, er man også tilbøjelig til at betragte tiden som en fysisk størrelse – og vel at mærke en størrelse, der forudsættes lige så metrisk veldisponeret, som tilfældet er med rummet.

Som det sikkert er de fleste bekendt, hører det her til den store matematiker og fysiker Albert Einsteins uvisnelige hæder, at han på en klar og overbevisende måde var i stand til at påvise nødvendigheden af at forbinde tids- og rumbegrebet så uløseligt med hinanden, at de tilsammen danner en uadskillelig helhed, et såkaldt rum-tids-kontinuum. Og ligeledes var det i nøje forbindelse hermed Einsteins fortjeneste at udnytte lyshastighedens konstans til fordel for en så fundamental objektivisering af tidsbegrebet, at det kunne tages i brug som en fjerde dimension, der på den ene side opfyldte alle fordringer til metrik, og som på den anden side på en værdifuld måde supplerede de i forvejen fastlagte tre rumdimensioner således, at det blev muligt at tale om et firedimensionalt rum-tids-kontinuum. Betydningen af denne bedrift ligger således ikke mindst deri, at man siden dens fuldbyrdelse på en lige så konkret og eksakt måde har kunnet beskrive universet i dets fremtræden som en dynamisk eller bevægelsespræget mekanisme med nøje relation mellem de enkelte legemer og deres bevægelser samt den hermed forbundne historie i tiden, som man før den nævnte indsats var i stand til at beskrive det enkelte legeme som en isoleret genstand betragtet. Det hører kort sagt ikke mindst til Albert Einsteins fortjeneste, at han gennem skabelsen af grundlaget for en langt mere omfattende og fyldestgørende metrik afrundede den såkaldte klassiske fysik, der jo særligt helliger sig mekanikkens love, samtidigt med, at han gennem sine revolutionerende synspunkter og de hermed forbundne argumenter bidrog så kraftigt til at åbne menneskets øjne for kontinuiteten eller enheden i verdensaltet.

15.

Når vi overhovedet er kommet ind på de hermed fremførte betragtninger, ligger det i, at vi igennem analyserne i den foregående lektion kom til klarhed over kendsgerninger, der lader os forstå, at de hermed skitserede fire dimensioner set ud fra en absolut eller kosmisk synsvinkel er utilstrækkelige. De er utilstrækkelige i den forstand, at de kun åbner adgang for en beskrivelse af genstandes udstrækning i rum og tid, hvilket i realiteten vil sige genstandes tilknytning til den relative virkelighed, hvorimod de overhovedet ikke giver mulighed for en beskrivelse af de samme genstandes forhold og tilknytning til den absolutte eller kosmiske virkelighed. For at kunne præstere en sådan beskrivelse er det nemlig nødvendigt, at mennesket tager endnu en dimension i betragtning og anvendelse, nemlig en dimension, der repræsenterer den "retning", som bestemmes af uendeligheden og evigheden i fællesskab.

Det er naturligvis både fristende og nærliggende at betegne denne femte dimension som evigheds- og uendelighedsdimensionen, men da et sådant navn i virkeligheden ikke siger mennesket ret meget, er det i stedet blevet vedtaget at betegne den ved begrebet DYBDEN. Dette begrebs fortrin ligger, som det vil kunne ses, deri, at det direkte refererer til den omstændighed, at nævnte dimension er repræsenteret ved vejen i det uendelige ned gennem de mikrokosmiske og for så vidt også vejen i det uendelige op gennem de makrokosmiske dybder.

16.

Vi er hermed kommet til at se, at en beskrivelse af tilværelsen, som skal være i kontakt med den absolutte eller kosmiske virkelighed, stiller krav til, at man tager ikke mindre end fem dimensioner i betragtning. – Det er ellers ikke fordi, manipulering med et imponerende sæt dimensioner optager nogen særlig plads i Martinus Kosmologi, og når vi i det hele taget er kommet ind på dimensionsbegrebet, ligger det altså hovedsageligt i, at man også ad denne vej på værdifuld måde kan indkredse løsningen på problemet med den relative virkelighed kontra den kosmiske virkelighed. Således kan man ikke undgå at få øje på det faktum, at den relative virkelighed og dermed den virkelighed, vi er mest tilbøjelige til at tro på, i realiteten blot er en virkelighed, hvor man ikke tager tilværelsens femte dimension dybden – i betragtning, hvilket igen vil sige, at den udgør, hvad man kunne kalde et firedimensionalt, relativt udtryk for en højere-dimensioneret absolut virkelighed,

nemlig den femdimensionale kosmiske virkelighed. Og det kan ikke nægtes, at det med henblik på de følgende analyser er af ikke uvæsentlig betydning at gøre sig dette forhold ganske klart, idet man herved forskånes for adskillige tankedril, som ellers let vil kunne opstå. Med andre ord: den relative virkelighed er identisk med tilværelsen anskuet igennem kun fire dimensioner, nemlig længde plus bredde plus højde plus tid, hvorimod den absolutte eller kosmiske virkelighed er identisk med tilværelsen anskuet igennem fem dimensioner, hvor dybden udgør dimension nr. 5.

Perspektivprincipets mekanisme (perspektivdannelsens grundlov)

17.

Det foreløbige resultat af vore studier over perspektivprincippet er hermed dette, at vi har fået øjnene op for en helt ny dimensions eksistens, en dimension, der lader os anskue evighedens og uendelighedens tilstedeværelse der, hvor vi før kun så timeligheden og endeligheden. Vi er således nu klar over, at vi i virkeligheden stirrer lige ind i evigheden og uendeligheden, når vi retter vore sanser mod genstandene i den materielle verden, og dermed klar over, at evigheden og uendeligheden for den, der har øjne at se med og øren at høre med, åbenbarer sig i overhovedet alt, hvad sanserne rettes imod af materielle ting.

Hvad der imidlertid må betegnes som et mindst lige så vigtigt resultat af vore anstrengelser, er dette, at vi har fået genskabt vor respekt for den relative virkeligheds konkrethed derved, at vi jo har indset og forstået, at den relative virkelighed slet og ret er identisk med tilværelsen anskuet uden om eller uafhængigt af den femte dimension, dybden. Konsekvensen af denne erkendelse er nemlig helt enkelt den, at vi også tvinges til at tilstå, at det kun er i relation til den femte dimension, at den relative virkelighed udmærker sig som illusorisk, hvorimod dens konkrethed inden for grænserne af de fire andre dimensioner må betragtes som ubestridelig. Således er det altså kun, når man inddrager den femte dimension i diskussionen, at to jernstænger på henholdsvis 1 og 3 meter afslører sig som værende lige store, hvorimod de pågældende to jernstænger inden for det firedimensionale og dermed det tids- og rumdimensionelle område ubestrideligt er af forskellig størrelse.

18.

At dømme efter, hvad der hermed er forklaret, synes det, som om forskellen på den relative og den absolutte virkelighed blot er et spørgsmål om antal af dimensioner, og dette er da til en vis grad også rigtigt. Imidlertid giver denne erkendelse jo ingen forklaring på, hvorfor det netop er den relative virkelighed, der dominerer vor livsoplevelse og dermed vor opfattelse af tilværelsens indretning, medens til gengæld den absolutte virkelighed faktisk fuldstændigt unddrager sig vor iagttagelse. Omtalte erkendelse giver kort sagt ingen forklaring på, hvorfor det er den lavere-dimensionerede virkelighed, der dominerer vort indtryk af tilværelsen, og ikke den højere-dimensionerede, absolutte virkelighed.

Nej, det er fuldstændigt rigtigt. Forklaringen herpå skal nemlig søges på et helt andet område, nemlig det område, der er repræsenteret ved spørgsmålet om vore forudsætninger for at vurdere størrelser og i nøje forbindelse hermed vore forudsætninger for at præstere den funktion, vi betegner ved begrebet "sansning". Og det skal tilføjes, at netop dette dobbeltspørgsmål direkte leder os frem til nødvendigheden af at behandle perspektivprincippet, idet det som allerede nævnt i slutningen af lektion 26 er indflydelsen fra perspektivprincipets side, der ligger til grund for den camouflering af den kosmiske virkelighed, hvorpå den relative virkeligheds etablering just beror. Løst skitseret er forholdet nemlig helt enkelt dette, at ethvert levende væsens sanseevne totalt er præget og behersket af perspektivprincippet og dets love i forbindelse med, at samme perspektivprincip i

kontakt med sin specielle natur hovedsageligt virker i den femte dimension, dybden. Og disse to forhold bevirker igen tilsammen, at det levende væsen, så længe det ikke kan sanse intuitivt, fortrinsvis er disponeret for kun at kunne sanse inden for fire dimensioner, hvilket altså vil sige inden for tid og rum. Ja, disse to begreber står med hensyn til deres eksistens endog selv i betydelig grad i gæld til perspektivprincippet, idet de i en vis udstrækning må betragtes som produkter af dette princips virksomhed (i forbindelse med bevægelsesprincippet – se eventuelt lektion 5). Og det er netop først og fremmest i disse forhold, vi skal søge forklaringen på, at det er den relative virkelighed, der dominerer vort indtryk af tilværelsen, og ikke den absolutte eller kosmiske virkelighed. Erkendelsen af denne sidstnævnte virkelighed forudsætter jo som tidligere nævnt, at individet sanser i alle fem dimensioner; og dette er det netop afskåret fra, så længe det ikke kan anvende sin intuition, idet den femte dimension som ligeledes tidligere antydet domineres af perspektivprincippet og næsten fuldstændigt elimineres eller snarere tilsløres af dette princip. Man kan ligefrem tale om, at perspektivprincippet gennem sin indflydelse på de levende væsens sansevne betinger, at ethvert intuitivt uformuende individ er henvist til at fremtræde i tilværelsen som evigheds- og uendelighedsblindt.

Med andre ord: det er igennem den af perspektivprincippet betingede tilsløring af den femte dimension, at det lader sig gøre at gennemføre dén særlige camouflering af den kosmiske virkelighed, der lader den relative virkelighed fremstå og gøre sig gældende som den tilsyneladende eneste eksisterende virkelighed.

19.

Hermed er vi så blevet introduceret for de generelle linjer i perspektivprincippet betydning. Vi har således set, at denne betydning først og fremmest viser sig i form af en vis indflydelse på det levende væsens sansevne (på svensk: *sinnestörning*), der jo er det samme som dets evne til at danne sig et indtryk af tilværelsens indretning, nemlig en indflydelse, der lader det fremtræde i tilværelsen som evigheds- og uendelighedsblindt derved, at det kun er i stand til at sanse i fire dimensioner: længde, bredde, højde og tid. Dette må dog ikke forlede os til at tro, at perspektivprincippet er, hvad man kunne kalde et ondt eller negativt princip. Det er tværtimod et højst nødvendigt og dermed værdifuldt princip, uden hvilket den firedimensionale sansning ville være en total umulighed. Og ingen er vist i tvivl om, at en udelukkelse fra denne sanseform ville være et betydeligt større onde end dette at være evigheds- og uendelighedsblind, idet vi forstår, at det jo netop er den firedimensionale sanseform, der giver os adgang til at konstatere den relative virkelighed og dermed den form for virkelighed, til hvis eksistens hele vor hidtidige erfaringsdannelse og dermed bevidsthedsskabelse står i gæld. Man må således nødvendigvis betegne perspektivprincippet som et i allerhøjeste grad positivt princip, og som sådant betragtet skal vi i det følgende gå over til at beskæftige os med dets særlige mekanisme eller funktionsmåde.

20.

Som det fremgår af navnet, ytrer perspektivprincippet sig som det principielle moment i al form for perspektivdannelse, for hvilken dannelse det nævnte princip kosmisk set er ansvarligt.

Ved perspektivdannelse forstås som bekendt dannelsen af det indtryk, at givne genstandes størrelse aftager med øgningen af den distance, hvorover de iagttages. – Alle har vi kendskab til denne perspektivdannelse, thi der gives næppe det menneske, der ikke i højere eller mindre grad har haft lejlighed til at gøre iagttagelser over perspektivprincippet virksomhed. Den daglige livsoplevelse er nemlig fyldt til bristepunktet med eksempler på perspektivdannelse – netop fordi perspektivprincippet som adskillige gange betonet udgør et af tilværelsens bærende hovedprincipper.

Af eksempler på perspektivdannelse vil man således bl.a. kunne fremdrage, at afstanden mellem skinnerne på et jernbanespor tilsyneladende bliver mindre og mindre med distancens øgning for til sidst at svinde ind til nul, ligesom det samme tilsyneladende er tilfældet med hensyn til afstanden mellem grøftekanterne på en landevej. Man vil også kunne iagttage, hvorledes telefonpælene langs en landevej tilsyneladende aftager i størrelse, jo fjernere de befinder sig fra iagttageren. En bil eller flyvemaskine, der fra nært hold bevæger sig væk fra én, bliver tilsyneladende også mindre og mindre, efterhånden som distancen øges, akkurat som det samme er tilfældet, dersom man selv bevæger sig væk fra f.eks. en by, et hus eller en hvilken som helst anden genstand. I hvert eneste tilfælde viser det sig, at genstandene tilsyneladende bliver mindre og mindre, jo mere man øger den distance, hvorover de iagttages.

-Alle kender vi som sagt det principielle i dette fænomen, og dog er det vigtigt, at vi gør os dets natur og karakter helt klar. Thi i virkeligheden afslører det selve perspektivdannelsens grundlov for os. Og denne grundlov repræsenterer igen intet mindre end den gyldne nøgle til forståelsen af hele sansningens mysterium. Med andre ord: vi er hermed i stand til at formulere perspektivdannelsens nøgne grundlov. Denne grundlov lyder: enhver genstands tilsyneladende størrelse er en funktion af distancen mellem genstanden og iagttageren.

21.

Utvivlsomt har de fleste sikkert nu og da undret sig over perspektivdannelsens mysterium – og vi siger med vilje mysterium. Thi for de fleste mennesker er det et mysterium, hvordan det går til, at genstande bliver mindre og mindre, bare fordi distancen ud til dem øges. Vi skal derfor søge i hvert fald i nogen grad at kaste lys over problemets løsning og dermed mysteriets opklaring, hvilken målsætning uden videre bringer os i intim berøring med det, vi forstår ved perspektivprincippets mekanisme.

Som optakt til forsøget på at opklare perspektivdannelsens mysterium skal vi benytte lejligheden til at komme den skeptiker i forkøbet, som udtaler, at det set på baggrund af analyserne i lektion 26 er vanskeligt at indse, hvordan en forøgelse af distancen mellem en given genstand og dens iagttager kan indebære perspektivdannende konsekvenser. Thi set ud fra det femdimensionale plan og dermed det plan, den absolutte virkelighed repræsenterer, skulle det jo være en illusion at tro, at distancen virkelig øges. Set ud fra dette særlige virkelighedsplan er alle størrelser jo lig den samme størrelse, hvad der må betyde, at den såkaldte øgning af distancen mellem genstanden og iagttageren ikke i virkelig forstand finder sted. Og det må jo igen betyde, at distanceforøgelsen heller ikke i absolut forstand skulle kunne medføre perspektivdannende konsekvenser – altså skulle kunne bevirke, at genstandene bliver mindre og mindre.

Nej, det er fuldstændigt rigtigt. Men det gør den jo heller ikke! Distanceforøgelsen medfører jo ikke nogen virkelig formindskelse af genstandene, men kun en tilsyneladende formindskelse af dem, hvilket man kan konstatere på utallige måder. Således ved vi jo udmærket, at jernbaneskinneindbyrdes bliver ved med at have den samme geometriske afstand langs hele deres strækning, at afstanden mellem grøftekanterne også bliver ved med at være den samme, at telefonpælene langs vejen overalt har praktisk taget den samme størrelse og således fremdeles. Vi er med andre ord fuldstændig klar over, at den gældende formindskelsesproces ikke finder sted i virkeligheden, men kun tilsyneladende. Den er kort sagt en illusion fremkaldt af perspektivprincippet og optræder, som det vil kunne ses, absolut ikke hinsides perspektivprincippet. Men herved kommer jo samtidig balancen i vore analyser til syne. Thi det ses, at dén distanceforøgelse, der iagttages fra den femdimensionale, kosmiske virkeligheds synspunkt er en illusion, men som set fra den firedimensionale, relative virkeligheds synspunkt er en realitet, at den også kun medfører en formindskelse af genstande, som er realistisk i just det firedimensionale plan, hvorimod den på ingen

måde er en realitet betragtet ud fra den femdimensionale, kosmiske virkelighed hinsides perspektivprincippetets virksomhed. Iagttaget herfra er formindskelsen af genstandene en nøjagtigt lige så stor illusion, som tilfældet er med hensyn til den såkaldte distanceforøgelse.

Med andre ord: i kontakt med sin illusoriske natur forårsager den såkaldte distanceforøgelse ikke nogen virkelig formindskelse af genstande, men kun en tilsyneladende formindskelse af dem.

22.

Hermed har vi så konstateret det overordentligt vigtige faktum, at perspektivprincippet er ansvarligt for dannelsen af illusioner og vel at mærke illusioner, der i besnærende grad har virkelighedens skær over sig. Men hvordan bringes disse illusioner i stand? – Ja, det er netop sagen! Som vi i næste lektion skal se, har problemets løsning to sider, nemlig en indre og en ydre. Af disse to sider har den ene – den indre – tilknytning til det levende væsens skæbneelement og dermed dets overbevidsthed, medens den anden – den ydre har tilknytning til først og fremmest dets fysiske sansestruktur; og vi skal i den følgende lektion indlede med at drøfte den sidstnævnte af disse to sider, altså den ydre.

Med andre ord: i kontakt med sin perspektivdannende natur ligger perspektivprincippet til grund for dannelsen af illusioner, nemlig de illusioner, der viser sig i form af distancebetingede formindskelser af givne genstandes størrelse.

– – Henvisninger til "Livets Bog" vedrørende emnerne, der er behandlet i denne, den foregående og den næstfølgende lektion, vil følge i lektion 28.

Spørgsmål til lektion 27

1. Hvilken særlig omstændighed er det, der ligger til grund for valget af specielt tre rumdimensioner?
2. Hvad hedder den fjerde dimension?
3. a) Hvad hedder den femte dimension, og b) hvilken værdi repræsenterer den?
4. Hvor mange dimensioner forudsætter den relative virkelighed, og b) hvor mange forudsætter den absolutte eller kosmiske virkelighed?
5. Kan man tale om, at den relative virkelighed er identisk med et lavere-dimensioneret udtryk for den absolutte eller kosmiske virkelighed?
6. Hvilken omstændighed ligger til grund for, at det er den relative og ikke den absolutte virkelighed, der dominerer vort indtryk af tilværelsen?
7. Hvilken særlig sanseevne stiller erkendelsen af den absolutte virkelighed krav til?
8. Er det korrekt at betragte perspektivprincippet som et ondt eller negativt princip?
9. Hvordan lyder perspektivdannelsens grundlov?
10. a) Er den af perspektivprincippet betingede formindskelse af genstande, som betragtes over en stadigt voksende distance, identisk med nogen virkelig formindskelse, eller b) er den kun identisk med en tilsyneladende og dermed illusorisk formindskelse?
11. Er det korrekt at tale om, at perspektivprincippet er ansvarligt for dannelsen af illusioner?

Løsningen til lektion 26's opgavetillæg

- 1) Ja, eksistensen af statiske kontrastvirkninger beror på sansning af bevægelseres forskellige formater og bølgelængder
- 2) Den, at størrelsesbegrebet herved objektiviseres, d.v.s. gøres uafhængigt af subjektive vurderinger.
- 3) Som relative og dermed illusoriske forskelle
- 4) Den, at enhver materiel genstand kan undergives deling i det uendelige
- 5) Nej
- 6) Dens udstrækning "i væren" inden for stadierne "begyndelse" og "afslutning"
- 7) Som grænseløshed i væren
- 8) Den, at overhovedet enhver tidslængde i det uendelige kan gøres til genstand for objektiv deling
- 9) Nej
- 10) Nej, det er det ikke. Det er kun i symbolsk betydning, man kan skildre brintatomet som et mikrokosmisk solsystem
- 11) Nej, det er det ikke!
- 12) a) Den kosmiske virkelighed og den relative virkelighed. b) Den kosmiske virkelighed Ligger til grund for eksistensen af den relative
- 13) Perspektivprincippet

P. B. -J.

NB. Disse svar er godkendt af Martinus.